

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa R. G.
przeciwko Szpitalowi Wojewódzkiemu im. [...] w S.
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 października 2024 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Sieradzu
z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. akt IV Pa 35/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Sieradzu, wyrokiem z dnia 30 listopada 2023 r., rozpoznając ponownie sprawę, wskutek uchylenia wyroku Sądu Okręgowego z dnia 1 kwietnia 2021 r. przez Sąd Najwyższy wyrokiem z 8 sierpnia 2023 r. (I PSKP 21/22) oddalił apelację powódki R. G. od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 21 grudnia 2020 r. oddalającego wniesione przez nią powództwo przeciwko Szpitalowi Wojewódzkiemu im. [...] w S. (dalej jako Szpital) o przywrócenie powódki do pracy na dotychczasowych warunkach wobec bezprawnego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej powódka zaskarżyła orzeczenie Sądu Okręgowego w całości, podnosząc zarzuty naruszenia:

1) prawa materialnego przez błędną wykładnię: art. 52 § 1 i § 2 k.p. prowadzącą do uznania, że ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych polegać może na podjęciu przez pracownika, na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa i w oparciu o stanowisko organu (ciała) kolegialnego, a więc niesamodzielnie decyzji niosącej negatywne konsekwencje dla pracodawcy, podczas gdy pracownik - pełnomocnik pracodawcy nie działający samodzielnie przy podejmowaniu określonej decyzji wiążącej pracodawcę, wspierający się opiniami specjalistów, nie narusza podstawowych obowiązków pracowniczych, nawet jeśli decyzja niesie ze sobą negatywne konsekwencje dla pracodawcy; art. 8 k.p. przez uznanie, że dokonanie przez pracownika odbioru przesyłki nadanej za pomocą operatora pocztowego przez pracodawcę w ostatnim dopuszczalnym dniu po drugim awizo, jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i nie może być uważane za wykonywanie prawa oraz podlegać ochronie, podczas gdy pracownik dokonując odbioru przesyłki w formie listowej od pracodawcy w ostatnim dopuszczalnym dniu po drugim awizo, nie nadużywa prawa, stosując się do reguł wprowadzonych przez prawo powszechnie obowiązujące; art. 3, art. 47 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe w zw. z § 37 rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego z dnia 29 kwietnia 2013 r. oraz art. 300 k.p. w zw. z art. 61 k.c. przez przyjęcie, że w kontaktach między pracodawcą a pracownikiem nie znajdują zastosowania zasady świadczenia powszechnych usług pocztowych, to jest w szczególności doręczania przesyłek poleconych (rejestrowanych), a powódka zapoznała się z treścią korespondencji kierowanej do niej przez pozwanego nie w dniu jej rzeczywistego odbioru (ostatni dzień po drugim awizo), ale najpóźniej w następnym dniu po pierwszym awizo;

2) przepisów postępowania w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie przepisu art. 385 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. przez oddalenie apelacji powódki, pomimo jej całkowitej zasadności oraz faktu, że Sąd Okręgowy rozpatrując apelację powódki, wskazał, iż powódka dopuściła się

ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, a ponadto, że pozwany zachował ustawowy termin na dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę powódce w trybie art. 52 k.p.

W świetle powyższego skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W ocenie skarżącej, w sprawie występują istotne zagadnienia prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Na gruncie przedmiotowej sprawy zachodzi bowiem konieczność wyjaśnienia poważnych zagadnień prawnych sformułowanych przez nią w następujących pytaniach:

1) czy na gruncie przepisów prawa pracy (prawa prywatnego), w szczególności w zakresie kontaktów pracodawcy z pracownikiem, kiedy pracodawca samodzielnie i jednostronnie decyduje o formie kontaktu z pracownikiem (wysłanie listu poleconego zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami prawa) wraz ze wszystkimi cechami charakterystycznymi dla tejże formy kontaktu (sposób doręczenia takiej przesyłki, dwukrotne jej awizowanie itp.) stosuje się publicznoprawne reguły doręczania przesyłek (według norm k.p.c.)?;

2) czy skorzystanie przez pracownika z uprawnienia, a *de facto* zastosowanie się do reguł doręczania pocztowych przesyłek poleconych, z uwagi na wybór przez pracodawcę właśnie takiego sposobu komunikacji, kontaktu z pracownikiem, w razie jednostronnego wyboru takiego sposobu doręczenia przesyłek przez pracodawcę, bez uprzedniego poinformowania pracownika (w formie sms, telefonicznej lub mail), iż taki kontakt (przesyłka) będzie miał miejsce, polegające na rzeczywistym odbiorze przesyłki poleconej w ostatnim dniu po drugim awizo (zawiadomieniu) stanowi nadużycie prawa w świetle art. 8 k.p.?;

3) czy jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych można uznać ewentualne naruszenie przez pracownika, będącego jednocześnie pełnomocnikiem pracodawcy w określonym zakresie, ewentualnie nieprawidłowe wykonanie czynności objętych tym pełnomocnictwem jako członka i jednocześnie przewodniczącego ciała kolegialnego (komisji przetargowej), mimo pomocy i porad udzielanych przez zewnętrznych ekspertów oraz pracowników wyspecjalizowanej

sekcji pracodawcy i mimo tego, że z istoty pełnomocnictwa wynika, iż pełnomocnik ma prawo, a nie obowiązek skorzystać z uprawnień w ramach pełnomocnictwa?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Należy zwrócić uwagę na to, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w uzasadnieniu wniosku powinno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm) albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941; 19 maja 2022 r., I USK 422/21, LEX nr 3439438). Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest

utrwalony przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z: 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817; 19 marca 2012 r., II PK 296/11, LEX nr 1214580; 11 czerwca 2013 r., II UK 71/13, LEX nr 1331300; 30 stycznia 2024 r., II USK 263/23, LEX nr 3666276). Samo zaś zagadnienie prawne w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na których tle takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”. Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451; 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538; 18 kwietnia 2023 r., I USK 109/22, LEX nr 3602002). Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na jakich kanwie norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący ze wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691; 19 kwietnia 2023 r., II USK 208/22, LEX nr 3582485).

Przypomnieć należy, że skarga kasacyjna nie jest (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zatem zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę

zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.; wyrok Sądu Najwyższego z 11 lutego 2011 r., II UK 272/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 97; postanowienie Sądu Najwyższego z 8 maja 2024 r., II PSK 22/23, LEX nr 3711937).

Skarżąca powołała trzy zagadnienia prawne jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jednak nie zdołała wykazać występowania w sprawie wskazanej przesłanki. Jak wynika z rozważań dokonanych powyżej, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Sugerując potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, jej autor nie nawiązał do treści przepisów prawa, w których upatrywał podstaw do konstruowania owego zagadnienia prawnego, nie przedstawił argumentacji jurydycznej, za pomocą której wykazałby, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne cechujące się walorem „istotności”, wymaganym w przypadku zagadnień, które mogą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżąca nie skonstruowała zatem ogólnych zagadnień prawnych, których rozwiązanie miałoby znaczenie dla rozwoju jurisprudencki i prawa pozytywnego, lecz pod pretekstem formułowania owych zagadnień zmierza do rozstrzygnięcia tego konkretnego sporu, w jego szczegółowo opisanych realiach faktycznych.

Sformułowane przez skarżącą pytania zmierzają do podważenia wykładni, którą Sąd Najwyższy przyjął w wyroku z 8 sierpnia 2023 r. (I PSKP 21/22, LEX nr 3592112) uchylając zaskarżony wyrok i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Sąd Najwyższy wskazał, że jednomiesięczny termin z art. 52 § 2 k.p. do złożenia oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia w związku z ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków pracowniczych, biegnie od uzyskania przez pracodawcę wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie stosunku pracy w tym trybie. Dla prawidłowego zastosowania powyższego przepisu decydujące znaczenie ma określenie daty samego złożenia oświadczenia woli tej treści. W odniesieniu do oświadczenia woli składanego na piśmie chwila złożenia oświadczenia pokrywa się z momentem prawidłowego doręczenia pisma zawierającego oświadczenie woli adresatowi. Sąd Najwyższy jest zgodny w poglądach co do tego, że z art. 61 § 1 k.c.

w związku z art. 300 k.p. wynika, iż oświadczenie woli pracodawcy o rozwiązaniu z pracownikiem umowy o pracę wywiera skutek prawny w momencie, w którym adresat tego oświadczenia woli (pracownik) mógł realnie zapoznać się z jego treścią (uchwały Sądu Najwyższego z: 6 października 1998 r., III ZP 31/98, OSNAPiUS 1999 nr 3, poz. 80; 9 września 1999 r., III ZP 5/99, OSNP 2000 nr 4, poz. 131; wyroki z: 9 grudnia 1999 r., I PKN 430/99, OSNAPiUS 2001 nr 9, poz. 309; 26 listopada 2003 r., I PK 490/02, OSNP 2004 nr 20, poz. 353; 10 października 2017 r., II PK 259/16, LEX nr 2435645; K. Gonera (w:) Kodeks pracy. Komentarz, red. L. Florek, Warszawa 2017, art. 300).

W rozumieniu art. 61 § 1 k.c. możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata, z jednej strony, nie może być utożsamiana z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem (faktem zapoznania się), co oznacza, że skuteczne złożenie oświadczenia woli następuje także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, gdyż doszła ona do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać. Z drugiej jednak strony, realna możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia woli nie może być pojmowana abstrakcyjnie, powinna być oceniana z uwzględnieniem okoliczności danego wypadku. Otrzymanie awiza (zapoznanie się z nim) nie jest równoznaczne z dojściem do adresata oświadczenia woli w taki sposób, że mógł on zapoznać się z jego treścią. Możliwość taka powstaje dopiero wówczas, gdy adresat oświadczenia w zwykłym biegu zdarzeń uzyskał realną możliwość zapoznania się z treścią awizowanej przesyłki pocztowej, co wymaga udania się na pocztę (wyroki Sądu Najwyższego z: 18 kwietnia 2012 r., V CSK 215/11, LEX nr 1212829; 22 marca 2017 r., III CSK 148/16, LEX nr 2352146; 8 sierpnia 2023 r., I PSKP 21/22, LEX nr 3592112).

Sąd Najwyższy uznał, że regułą jest doręczenie listu zawierającego oświadczenie woli i wypełnia przesłanki z art. 61 § 1 k.c. najpóźniej w dniu następnym po dokonaniu awizo. W typowych bowiem przypadkach awizowanie przesyłki stwarza adresatowi realną możliwość zapoznania się z oświadczeniem woli. Nie można przy tym przyjąć za moment złożenia oświadczenia woli daty awizacji, albowiem nie musi być znana godzina, w której to następuje, a adresat musi mieć możliwość udania się na pocztę celem odebrania przesyłki. W sytuacji

prawidłowego skierowania oświadczenia woli, a więc wysłania go na właściwy adres (miejsca zamieszkania osoby fizycznej), nieodebranie przesyłki obciąża adresata. Osoba składająca oświadczenie woli musi udowodnić, że to oświadczenie doszło do adresata w sposób umożliwiający mu zapoznanie się z jego treścią. Na adresacie spoczywa natomiast ciężar dowodu (art. 6 k.c.) co do wykazania, że nie miał on obiektywnie możliwości odebrania przesyłki w dniu następnym po awizacji, a więc zapoznania się z treścią składanego oświadczenia, co podlega ocenie sądu w realiach konkretnej sprawy (bez znaczenia pozostaje subiektywne przekonanie adresata co do niemożności odebrania awizowanej przesyłki). Jeżeli adresat taką okoliczność wykaże, momentem złożenia oświadczenia woli w rozumieniu art. 61 § 1 k.c. będzie dzień, w którym, obiektywnie rzecz ujmując, miał on możliwość zapoznania się z treścią złożonego mu oświadczenia. Taki rozkład ciężaru dowodu wynika również z przyjętej w orzecznictwie koncepcji wzruszalnego domniemania faktycznego opartego na doręczaniu zastępczym (wyroki Sądu Najwyższego z: 20 stycznia 2004 r., II CK 358/02, Wokanda 2004 nr 9, s. 6; 5 października 2005 r., I PK 37/05, OSNAPiUS 2006 nr 17-18, poz. 263; 8 sierpnia 2023 r., I PSKP 21/22, LEX nr 3592112).

Konstruowanie zagadnień prawnych, które zmierzają do podważenia wykładni prawa dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku uchylającym sprawę do ponownego rozpoznania, nie może naruszać zasady związania Sądu orzekającego wykładnią prawa Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c. Sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy; nie można też oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Stosownie do tego przepisu, Sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy (zdanie pierwsze). Nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy (zdanie drugie). Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa, wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy jest związany nie tylko sąd, któremu sprawa została przekazana, lecz również Sąd Najwyższy rozpoznający

skargę kasacyjną od orzeczenia tego sądu (wyroki Sądu Najwyższego z: 9 lutego 2005 r., II CK 413/04, LEX nr 395075; 8 października 2009 r., II CSK 180/09, LEX nr 536071; 25 października 2022 r., II PSKP 10/22, LEX nr 3521722). Ze względu na wyjątkowość możliwości ograniczenia samodzielności sądu powszechnego dopuszczonej tym przepisem, pojęcie „wykładnia prawa” należy rozumieć wąsko jako wyjaśnienie treści przepisów prawa (wyroki Sądu Najwyższego z: 23 października 2002 r., II CKN 860/00, LEX nr 75274; 9 lutego 2005 r., II CK 413/04, LEX nr 395075, 27 września 2023 r., II PSKP 77/22, LEX nr 3722721). Oparcie zaś skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy powoduje, że z tego powodu skarga kasacyjna nie podlega uwzględnieniu. W tej sytuacji Sąd Najwyższy nie dokonuje oceny merytorycznej podstaw kasacyjnych (wyroki Sądu Najwyższego z: 27 listopada 2008 r., IV CSK 317/08; 25 lutego 2009 r., II CSK 561/08; 4 lutego 2010 r., III SK 45/09, LEX nr 1243061).

Artykuł 398²⁰ k.p.c. wprowadza merytoryczny zakaz odnoszący się do przedmiotu zarzutów kasacyjnych, które nie mogą, nawet pośrednio, podważać wykładni wcześniej przyjętej w tej samej sprawie przez Sąd Najwyższy i wiążącej Sąd ponownie ją rozpoznający (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., I CSK 864/14, LEX nr 1746416). Problem związania sądu, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy był wielokrotnie analizowany w orzecznictwie. W wyroku z 25 marca 2004 r. (III CK 335/02, LEX nr 585801) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że naczelna zasada ustrojowa procesu cywilnego związania sądu ma fundamentalne znaczenie i z tego powodu nie mogą być akceptowane żadne od niej odstępstwa, poza wskazanymi w ustawie (wyroki Sądu Najwyższego z: 9 maja 2005 r., II CK 413/04, LEX nr 395075; 8 października 2009 r., II CSK 180/09, LEX nr 536071; 27 września 2023 r., II PSKP 77/22, LEX nr 3722721). Ponadto w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy jest związany nie tylko sąd, któremu sprawa została przekazana, ale także podmiot wnoszący skargę kasacyjną, a w konsekwencji również Sąd Najwyższy rozpoznający taką skargę (wyroki Sądu Najwyższego z: 21 maja 2010 r., II CSK 628/09, LEX nr 602237; 6 maja 2010 r.,

II PK 344/09, OSNP 2011 nr 21-22, poz. 271; postanowienia Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., I CSK 864/14, LEX nr 1746416; 30 czerwca 2021 r., I PSKP 8/21, LEX nr 3372587). Celem wprowadzenia zasady związania wykładnią dokonaną przez sąd odwoławczy lub przez Sąd Najwyższy w danej sprawie jest zapewnienie uporządkowanego toku postępowania i zapobieżenie wydawaniu kolejnych orzeczeń, będących wynikiem swoistego „sporu sądów” co do wykładni, z negatywnymi konsekwencjami w postaci możliwości kolejnego uchylania orzeczeń i przedłużania postępowania (wyroki Sądu Najwyższego z: 25 kwietnia 2007 r., IV CSK 50/07, LEX nr 461613; 10 kwietnia 2019 r., II PK 340/17, LEX nr 2642745; 26 stycznia 2022 r., I PSKP 35/21, LEX nr 3327232).

Ograniczenie wynikające z art. 398²⁰ zdanie 2 k.p.c. jest konsekwencją związania sądu odwoławczego wykładnią Sądu Najwyższego w danej sprawie; wyraźny jest pragmatyczny cel procesowy regulacji, którym jest zapobieżenie wnoszeniu tego szczególnego środka zaskarżenia od prawomocnego wyroku w sytuacji, gdy w danej sprawie została już przesądzona wykładnia określonego przepisu. To, co było wiążące dla sądu orzekającego, jest także wiążące dla strony. Dlatego, zasadniczo, oparcie skargi kasacyjnej na podstawach sprzecznych z wykładnią dokonaną w sprawie przez Sąd Najwyższy, będzie prowadziło do oddalenia tej skargi, ze względu na brak uzasadnionych podstaw (wyrok Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2022 r., I PSKP 35/21, LEX nr 3327232). W związku z tym w literaturze przyjmuje się, że *ratio* związania sądu wykładnią prawa polega na wyeliminowaniu sytuacji, w których sąd ponownie rozpoznający sprawę popełniałby te same uchybienia, które zostały dostrzeżone w zaskarżonym orzeczeniu, jak również przeciwdziałania możliwości kwestionowania dokonanej przez Sąd Najwyższy wykładni prawa. Norma jest przejawem założenia, że sąd, który ponownie rozpoznaje sprawę, jest zobowiązany bezwzględnie zastosować się do przyjętej przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów. Mechanizm ten, podyktowany jest potrzebą dążenia do gwarancji pewności orzeczniczej. Instytucja związania nie ma charakteru bezwzględnego; nie determinuje wprost wyniku ponownego postępowania, lecz oznacza, że wykładnia przepisów prawa zastosowana przez sąd ponownie rozpoznający sprawę powinna pokrywać się z rozumieniem

przepisów przez Sąd Najwyższy (T. Zembrzusi, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. (red.) P. Rylski, Warszawa 2021, uwagi do art. 398²⁰).

Sąd Najwyższy w wyroku z 10 kwietnia 2019 r., II PK 340/17 (LEX nr 2642745), zwrócił również uwagę, że wyrażona w art. 398²⁰ k.p.c. zasada podporządkowania związania jest jedną z naczelných, ustrojowych zasad procesu cywilnego, zapobiegającą powtarzaniu popełnionych błędów oraz gwarantującą pewność i trwałość raz zajętego w sprawie stanowiska sądu wyższej instancji, co umożliwia stronom podjęcie właściwej obrony ich interesów procesowych i materialnoprawnych. Fundamentalne znaczenie tej zasady sprawia, że choć ogranicza ona, w ściśle określonym zakresie, niezawisłość sędziowską, to, jako niezbędna gwarancja pewności orzeczniczej, musi być stosowana przez wszystkie sądy orzekające w sprawie, a zatem jest nią związany także Sąd Najwyższy w zakresie wskazanym w 398²⁰ k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 25 marca 2004 r., III CK 335/02, LEX nr 585801; J. Gudowski, Niezawisłość a związanie sędziego oceną prawną sądu wyższej instancji, PPC 2016, nr 3, s. 433 i n.). Również Trybunał Konstytucyjny wyraża konsekwentnie pogląd, że związanie sądu orzekającego w ponownym postępowaniu oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania nie narusza gwarantowanego przez Konstytucję RP prawa do sądu niezawisłego (postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z: 21 lutego 2006 r., SK 1/06, OTK-A 2006, Nr 2, poz. 22; 21 kwietnia 2015 r., P 79/14, OTK-A 2015 Nr 4, poz. 52).

W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że wskazywane przez skarżącą zagadnienia prawne, dotyczące skutków doręczenia pracownikowi oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, dotyczące wykładni art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., z art. 52 § 2 k.p., zostały skonstruowane odmiennie od przyjętej przez Sąd Najwyższy w wyroku z 8 sierpnia 2023 r., I PSKP 21/22, wykładni i zmierzają w istocie do zakwestionowania reguły usankcjonowanej w art. 398²⁰ zd. 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

[SOP]

r.g.